

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 30 października 1980 r.

Nr 23

TREŚĆ:
Poz.:

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

87 — z dnia 29 września 1980 r. w sprawie zastępczej służby poborowych 245

ROZPORZĄDZENIE

88 — Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej z dnia 20 października 1980 r. w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów przetwórstwa rybnego 249

87

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 29 września 1980 r.

w sprawie zastępczej służby poborowych.

Na podstawie art. 142 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Tryb powoływania poborowych do zastępczej służby i sposób jej odbywania.

§ 1. 1. Poborowych przeznaczonych na ich prośbę do zastępczej służby poborowych, zwanej dalej „zastępczą służbą”, powołuje się do odbycia tej służby:

- 1) w zakładach społecznych służby zdrowia, w szczególności w zespołach opieki zdrowotnej, w przemysłowych zespołach opieki zdrowotnej, w specjalistycznych zespołach opieki zdrowotnej i w zespołach opieki zdrowotnej dla szkół wyższych, w wojewódzkich szpitalach zespołowych i w wojewódzkich szpitalach specjalistycznych,
- 2) w zakładach pomocy społecznej, w szczególności w zakładach dla przewlekle chorych oraz dla umysłowo upośledzonych,
- 3) w jednostkach organizacyjnych, których działalność związana jest z ochroną wód i powietrza atmosferycznego oraz ochroną gruntów rolnych i leśnych,
- 4) w zakładach użyteczności publicznej, w szczególności w zakładach oczyszczania miast, w miejskich zakładach komunikacyjnych, w zakładach wodociągów i kanalizacji, w przedsiębiorstwach gospodarki mieszkaniowej świadczących usługi lub wykonujących remonty dla ludności, w zarządach dróg i mostów prowadzących roboty na terenie miast, w elektrociepłowniach i elektrowniach zaopatrujących ludność w energię ciepłą i energię elektryczną oraz w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych.

2. Poborowych — z zastrzeżeniem ust. 3 oraz § 2 ust. 2 — powołuje się do odbycia zastępczej służby w zakładach pracy położonych w miejscu pobytu stałego lub pobytu czasowego poborowych trwającego ponad 2 miesiące, zwanego dalej „miejscem pobytu”, albo w zakładach pracy, do których możliwy jest codzienny dojazd do pracy.

3. Poborowi w razie skoszarowania (§ 8) mogą odbywać zastępczą służbę w innych zakładach pracy niż określone w ust. 2.

§ 2. 1. Szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych, stosownie do wytycznych Ministra Obrony Narodowej, ustalają corocznie liczbę poborowych, którzy mogą być przeznaczeni do odbywania zastępczej służby.

2. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustala w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej liczbę poborowych, którzy mogą odbywać zastępczą służbę w zakładach pracy położonych poza terenem województwa, w którym znajduje się miejsce pobytu poborowych.

3. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego na podstawie wniosków zakładów pracy i w ramach ustaleń, o których mowa w ust. 1 i 2, określają liczbę poborowych, którzy mają odbywać zastępczą służbę w poszczególnych zakładach pracy, oraz zawiadamiają o tym szefów wojewódzkich sztabów wojskowych właściwych dla województw, z terenu których następuje powołanie poborowych do zastępczej służby, a także terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego właściwe ze względu na siedziby tych zakładów pracy.

4. Liczbę poborowych, którzy mają być przeznaczeni do odbywania zastępczej służby w zakładach pracy podległych Ministrowi Obrony Narodowej, ustalają szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych.

5. Wojskowi komendanci uzupełnień przekazują terenowym organom administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwym ze względu na miejsce pobytu pobo-

rowych, imienne wykazy poborowych przeznaczonych do odbywania zastępczej służby, podając jednocześnie liczbę poborowych podlegających powołaniu do tej służby w poszczególnych zakładach pracy.

§ 3. 1. Poborowego powołuje do zastępczej służby:

- 1) terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego właściwy ze względu na miejsce pobytu poborowego albo
- 2) właściwy wojskowy komendant uzupełnień, jeżeli służba ma być odbywana w zakładzie pracy podległym Ministrowi Obrony Narodowej.

2. Powołanie poborowego do zastępczej służby następuje w drodze wezwania imiennego doręczonego za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Wezwanie to ustala obowiązek stawienia się do służby w określonym dniu i w zakładzie pracy. O powołaniu zawiadamia się kierownika zakładu pracy, w którym poborowy ma odbywać zastępczą służbę.

3. Poborowy może być powołany do zastępczej służby nie później niż w ostatnim dniu roku kalendarzowego, w którym kończy 24 lata, a jeżeli powołanie w tym czasie nie mogło nastąpić z przyczyn określonych w art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111), zwanej dalej „ustawą”, nie później niż w ostatnim dniu roku kalendarzowego, w którym kończy 28 lat.

4. Organ, który powołał poborowego do zastępczej służby, zapewnia poborowemu bezpłatny przejazd z miejsca jego pobytu do miejsca pełnienia służby.

§ 4. Poborowy przeznaczony do pełnienia zastępczej służby, przeciwko któremu toczy się postępowanie karne, może być powołany do tej służby, jeżeli prokurator lub sąd nie zastosował względem niego tymczasowego aresztowania.

§ 5. 1. Zakład pracy kieruje poborowego, który stał się do odbycia zastępczej służby, na wstępne badania lekarskie.

2. Zakład pracy powierza poborowemu wykonywanie pracy po przeszkoleniu poborowego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz po stwierdzeniu, że wykazuje on dostateczną znajomość tych przepisów i zasad oraz potrzebne umiejętności do wykonywania tej pracy.

3. Kierownik zakładu pracy wyznacza poborowemu stanowisko pracy, uwzględniając jego umiejętności zawodowe oraz wyniki badań lekarskich.

§ 6. 1. Niestawienie się poborowego w wyznaczonym terminie do odbycia zastępczej służby jest usprawiedliwione, jeżeli nie mógł się stawić w tym terminie z powodu choroby stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim zakładu społecznej służby zdrowia.

2. Poborowy powinien niezwłocznie zawiadomić zakład pracy o niemożności stawienia się w wyznaczonym terminie do odbycia zastępczej służby.

3. Kierownik zakładu pracy może uznać za usprawiedliwione opóźnienie nie przekraczające 2 dni w stawieniu się poborowego do odbycia zastępczej służby w szczególnie uzasadnionych wypadkach, innych niż określone w ust. 1.

§ 7. W razie niestawienia się poborowego w wyznaczonym terminie do odbycia zastępczej służby oraz niezawiadomienia o przyczynie niestawienia się, kierownik zakładu pracy zawiadamia organ, który powołał poborowego do zastępczej służby.

§ 8. Zakład pracy za zgodą terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego może skoszarować (zbiorowo zakwaterować) poborowych odbywających zastępczą służbę.

§ 9. 1. W czasie odbywania zastępczej służby, przy usprawiedliwianiu nieobecności lub spóźnień poborowych do pracy albo na zajęcia w ramach szkolenia obronnego, stosuje się przepisy w sprawie zasad usprawiedliwiania nieobecności w pracy i spóźnień do pracy pracowników.

2. Jeżeli poborowy nie zgłosił się do pracy oraz nie zawiadomił zakładu pracy o przyczynie nieobecności w terminie określonym w przepisach, o których mowa w ust. 1, kierownik tego zakładu powinien niezwłocznie zawiadomić o przerwaniu przez poborowego odbywania zastępczej służby organ, który powołał go do służby.

§ 10. 1. Jeżeli poborowy jest niezdolny do pracy z powodu choroby trwającej co najmniej 3 miesiące, kierownik zakładu pracy jest obowiązany zawiadomić o tym wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego ze względu na miejsce pobytu poborowego. Wojskowy komendant uzupełnień kieruje poborowego do rejonowej komisji poborowej, a jeżeli komisja ta nie działa — do wojskowej komisji lekarskiej, w celu ustalenia zdolności poborowego do służby wojskowej.

2. Jeżeli poborowy w czasie pracy zachorował lub uległ wypadkowi i został skierowany do szpitala, zakład pracy zawiadamia o tym niezwłocznie pełnoletniego członka jego najbliższej rodziny.

§ 11. 1. Na wniosek kierownika zakładu pracy poborowy może być przeniesiony do odbywania zastępczej służby w innym zakładzie pracy, o którym mowa w § 1 ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione istotnymi względami osobistymi poborowego albo warunkami organizacyjnymi zakładu.

2. Decyzję w sprawie przeniesienia poborowego do innego zakładu pracy podejmuje organ, który powołał go do służby, po porozumieniu z kierownikiem zakładu pracy, do którego poborowy zostaje przeniesiony. O przeniesieniu zawiadamia się wojskowego komendanta uzupełnień, jeżeli przeniesienia dokonał organ, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1.

Rozdział 2

Obowiązki i uprawnienia poborowych odbywających zastępczą służbę.

§ 12. 1. Poborowy jest obowiązany pełnić zastępczą służbę wzorowo i sumiennie, przestrzegać dyscypliny pracy oraz stosować się w sprawach dotyczących pracy do poleceń służbowych kierownika zakładu pracy i upoważnionych przez niego pracowników.

2. Poborowy jest obowiązany w szczególności:

- 1) dążyć do uzyskiwania w pracy jak najlepszych wyników,
- 2) przestrzegać ustalonego w zakładzie czasu pracy i wykorzystywać go w sposób najbardziej efektywny,
- 3) przestrzegać regulaminu pracy i ustalonego w zakładzie pracy porządku,
- 4) dbać o dobro zakładu pracy, chronić mienie zakładu i używać go zgodnie z przeznaczeniem,
- 5) przestrzegać przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również przepisów przeciwpożarowych,

- 6) przestrzegać tajemnicy państwowej i służbowej,
- 7) uczestniczyć w szkoleniu obronnym,
- 8) w razie skoszarowania stosować się do ustalonego regulaminu,
- 9) przestrzegać zasad współżycia społecznego.

3. Jeżeli poborowy zaniedbuje swoje obowiązki lub narusza porządek ustalony w zakładzie pracy i dyscyplinę pracy, kierownik zakładu pracy może udzielić poborowemu upomnienia, a w razie bezskuteczności upomnienia zmniejszyć wymiar urlopu okresowego, a także przestrzec przed odpowiedzialnością karną określoną w art. 218 ust. 2 pkt 2 ustawy.

§ 13. 1. Poborowemu przysługują od zakładu pracy, w którym pełni zastępczą służbę:

- 1) bezpłatne całodzienne wyżywienie albo równoważnik pieniężny,
- 2) bezpłatnie odzież ochronna, robocza i sprzęt ochrony osobistej, stosownie do norm obowiązujących w danym zakładzie pracy,
- 3) uposażenie w wysokości i na zasadach przewidzianych dla szeregowego zasadniczej służby wojskowej,
- 4) równoważnik pieniężny za ubranie,
- 5) nagrody na zasadach przewidzianych dla pracowników, które są wypłacane z planowanego osobowego funduszu płac,
- 6) bezpłatne zakwaterowanie w razie skoszarowania,
- 7) bezpłatnie pracownicze bilety miesięczne na przejazd z miejsca pobytu poborowego do zakładu pracy i z powrotem,
- 8) świadczenia socjalne finansowane z zakładowego funduszu socjalnego.

2. Zakład pracy może w uzasadnionych wypadkach przyznać poborowemu świadczenia z zakładowego funduszu mieszkaniowego.

3. Należności pieniężne oraz świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują poborowemu w okresie wykonywania pracy, a także za czas urlopów i zwolnień od pracy oraz usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

4. Poborowemu przysługuje prawo korzystania z urządzeń socjalnych na zasadach określonych dla pracowników.

5. W razie czasowego wykonywania pracy poza siedzibą zakładu pracy poborowemu przysługują od zakładu pracy należności według zasad określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności za czas podróży służbowych na obszarze kraju.

6. Poborowemu wykonującemu pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub szczególnie uciążliwych przysługuje dodatek za wykonywanie tych prac na zasadach określonych dla pracowników wykonujących takie same prace.

7. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych określi:

- 1) w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Usług oraz z Ministrem Finansów — normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
- 2) w porozumieniu z Ministrem Finansów — wysokość równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, oraz zasady jego wypłacania.

§ 14. Poborowemu, który sumiennie wykonuje swoje obowiązki, kierownik zakładu pracy może przyznać premię miesięczną w wysokości do 25% miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych na stanowiskach, na których wykonywane są takie same lub podobne prace.

§ 15. 1. Poborowemu wykonującemu pracę w porze nocnej przysługuje za każdą godzinę tej pracy dodatek w wysokości 15% stawki godzinowej przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych na stanowiskach, na których wykonywane są takie same lub podobne prace.

2. W zamian za czas przepracowany na polecenie kierownika zakładu pracy ponad ustaloną normę czasu pracy poborowemu przysługuje w tym samym wymiarze czas wolny od pracy.

§ 16. 1. Zakład pracy jest obowiązany umożliwić poborowemu udział w zajęciach organizowanych w ramach szkolenia obronnego.

2. Poborowy może uczęszczać do szkoły dla pracujących, a także na kurs lub szkolenie zawodowe, jeżeli uzyska skierowanie z zakładu pracy, w którym odbywa zastępczą służbę.

3. Poborowemu, o którym mowa w ust. 2, przysługują uprawnienia określone w przepisach dla pracowników uczących się w zakresie zwolnień od pracy, urlopów szkoleniowych oraz ryczałtów na dojazdy do szkoły.

§ 17. 1. Poborowemu, z zastrzeżeniem § 12 ust. 3, przysługuje urlop okresowy w wymiarze 7 dni w pierwszym roku zastępczej służby oraz 10 dni w drugim roku służby.

2. W pierwszym roku zastępczej służby zakład pracy może udzielić poborowemu urlopu okresowego po odbyciu przez niego co najmniej sześciu miesięcy służby.

3. Jeżeli poborowy, któremu zmniejszono wymiar urlopu okresowego, wykaże się przez okres co najmniej trzech miesięcy nienagannym wykonywaniem obowiązków, o których mowa w § 12 ust. 1 i 2, kierownik zakładu pracy może udzielić mu urlopu okresowego w pełnym wymiarze.

4. Jeżeli poborowy nie wykorzystał urlopu okresowego w całości lub w części z powodu czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, zakład pracy udziela nie wykorzystanego urlopu w terminie późniejszym.

5. W razie odbywania zastępczej służby poza miejscem pobytu albo w zakładzie pracy, do którego nie jest możliwy codzienny dojazd do pracy, zakład pracy pokrywa koszty przejazdu poborowego na urlop okresowy z miejsca pełnienia służby do miejsca pobytu i z powrotem według zasad określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności za czas podróży służbowych na obszarze kraju.

§ 18. 1. Poborowemu przysługuje urlop z tytułu honorowego krwiodawstwa w wymiarze 1 dnia za każde oddane 200 ml krwi.

2. Zakład pracy może udzielić poborowemu urlopu, o którym mowa w ust. 1, łącznie z urlopem okresowym.

§ 19. 1. Poborowemu przysługuje urlop okolicznościowy w razie:

- 1) ślubu poborowego,
- 2) urodzenia się dziecka poborowego,
- 3) zgonu i pogrzebu członka rodziny albo zgonu i pogrzebu innej osoby pozostającej na utrzymaniu poborowego lub pod jego bezpośrednią opieką, na zasadach określonych w przepisach dla pracowników,

4) ciężkiej choroby członka rodziny poborowego lub innej osoby, o których mowa w pkt 3, jeżeli ze względu na miejsce odbywania zastępczej służby poborowy nie może ich odwiedzać w czasie wolnym od pracy.

2. Zakład pracy może udzielić poborowemu urlopu okolicznościowego także w wypadkach innych niż wymienione w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione ważnymi względami osobistymi lub rodzinnymi poborowego.

3. Zakład pracy udziela urlopu okolicznościowego w wypadkach określonych w ust. 1 i 2 w wymiarze do 3 dni, chyba że szczególne okoliczności uzasadniają udzielenie urlopu dłuższego, jednak w wymiarze nie większym niż 5 dni.

4. W razie konieczności udania się poborowego do innej miejscowości z przyczyn określonych w ust. 1 zakład pracy pokrywa koszty przejazdu poborowego do tej miejscowości i z powrotem według zasad określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności za czas podróży służbowych na obszarze kraju.

5. W innych wypadkach niż wymienione w ust. 1 i 2 poborowemu przysługuje zwolnienie od pracy na zasadach określonych w przepisach dotyczących pracowników.

§ 20. Poborowemu odbywającemu zastępczą służbę przysługują bezpłatne świadczenia lecznicze oraz bezpłatne zaopatrzenie w leki, środki opatrunkowe, niezbędne protezy i środki przeciw zniekształceniu i kalectwu.

§ 21. 1. Poborowemu, który uzyskał określone kwalifikacje zawodowe w czasie odbywania zastępczej służby, zakład pracy wydaje zaświadczenie stwierdzające uzyskanie tych kwalifikacji.

2. Zakład pracy na wniosek poborowego wydaje zaświadczenie stwierdzające okres i rodzaj wykonywanej pracy w czasie odbywania zastępczej służby.

§ 22. 1. W razie naruszenia przez zakład pracy uprawnień poborowego, wynikających z odbywania zastępczej służby, może on wnieść skargę do kierownika zakładu pracy.

2. Kierownik zakładu pracy jest obowiązany rozpatrzyć skargę poborowego po jego wysłuchaniu oraz udzielić mu pisemnej odpowiedzi w ciągu 14 dni.

3. Poborowy — w razie nieuwzględnienia jego skargi — może w ciągu 7 dni od dnia otrzymania odpowiedzi, o której mowa w ust. 2, zwrócić się do kierownika jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, który rozstrzyga sprawę ostatecznie oraz zawiadamia o zajęтым stanowisku poborowego i kierownika zakładu pracy nie później niż w ciągu 30 dni.

4. Sprawy dotyczące wyrównania szkody spowodowanej przez zakład pracy w mieniu poborowego są rozpatrywane na zasadach i w trybie przewidzianych dla pracowników.

§ 23. Przy ustalaniu wysokości odprawy pośmiertnej, przysługującej członkom rodziny poborowego, uwzględnia się należności pieniężne, o których mowa w § 13 ust. 1 pkt 1, 3, 4 i 5 oraz ust. 6, w § 14 i 15, z tym że podstawa wymiaru odprawy nie może być niższa od najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników gospodarki społecznej zatrudnionych w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy.

Rozdział 3

Zwalnianie z zastępczej służby poborowych.

§ 24. 1. Dniem zwolnienia z zastępczej służby jest dzień, w którym upływa okres 24 miesięcy służby, obliczony z uwzględnieniem § 26.

2. Kierownik zakładu pracy na 7 dni przed terminem zwolnienia poborowych z zastępczej służby sporządza wykaz tych poborowych i przesyła go wojskowemu komendantowi uzupełnień właściwemu ze względu na ich miejsce pobytu.

3. W ostatnim dniu odbywania zastępczej służby kierownik zakładu pracy wydaje poborowemu skierowanie do wojskowego komendanta uzupełnień, określające dzień zwolnienia poborowego ze służby.

4. Wojskowy komendant uzupełnień, przenosząc poborowego do rezerwy, stwierdza datę zwolnienia ze służby w wojskowym dokumencie osobistym poborowego.

§ 25. 1. Jeżeli poborowy w ostatnim dniu odbywania zastępczej służby przebywa na leczeniu w zakładzie społecznym służby zdrowia, zwalnia się go ze służby po ukończeniu leczenia, jednakże nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia, w którym poborowy podlegał zwolnieniu z tej służby, a jeżeli leczenie jest następstwem wypadku powstałego w związku z odbywaniem zastępczej służby — nie później niż po upływie 6 miesięcy. Na piśmenną prośbę poborowego można zwolnić go z zastępczej służby przed upływem tych okresów.

2. Poborowego, o którym mowa w ust. 1, wojskowy komendant uzupełnień kieruje po ukończeniu leczenia do rejonowej komisji poborowej, a jeżeli komisja ta nie działa — do wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia zdolności poborowego do służby wojskowej. Poborowego uznanego za zdolnego do służby wojskowej przenosi się do rezerwy.

§ 26. 1. Do okresu odbywania zastępczej służby nie wlicza się nie usprawiedliwionej nieobecności trwającej co najmniej 1 dzień. Kierownik zakładu pracy może jednak wliczyć do okresu odbywania tej służby nie usprawiedliwioną nieobecność w wymiarze do 3 dni w roku, jeżeli poborowy wykazał się następnie wysokim stopniem zdyscyplinowania oraz dobrymi wynikami pracy.

2. Do okresu odbywania zastępczej służby nie wlicza się okresu:

- 1) tymczasowego aresztowania, chyba że poborowy został uniewinniony lub toczące się przeciwko niemu postępowanie karne zostało umorzone.
- 2) odbywania zasadniczej lub zastępczej kary aresztu.

§ 27. W szczególnym wypadku, uzasadnionym względami rodzinnymi lub osobistymi, poborowy, który pełnił zastępczą służbę przez okres co najmniej 18 miesięcy, może być na swoją prośbę, zaopiniowaną przez kierownika zakładu pracy, zwolniony z dalszego jej odbywania i przeniesiony do rezerwy.

§ 28. W wypadkach szczególnych, uzasadnionych warunkami zastępczej służby, poborowy może być na wniosek kierownika zakładu pracy zwolniony z tej służby przed jej odbyciem i powołany do zasadniczej służby wojskowej lub zasadniczej służby w obronie cywilnej na okres pozostały do upływu 24 miesięcy służby.

§ 29. 1. Poborowego, względem którego zastosowano tymczasowe aresztowanie, zwalnia się z zastępczej służby:

- 1) po upływie 3 miesięcy tymczasowego aresztowania,
- 2) w terminie, w którym poborowy podlegałby zwolnieniu ze służby, jeżeli tymczasowe aresztowanie nastąpiło po odbyciu przez niego 21 miesięcy służby.

2. Poborowego przenosi się do rezerwy w wypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. O zwolnieniu poborowego z zastępczej służby w wypadkach, o których mowa w ust. 1, wojskowy komendant uzupełnień zawiadamia sąd lub prokuratora, do którego dyspozycji poborowy pozostaje w areszcie.

§ 30. 1. Poborowego zwalnia się z zastępczej służby przed jej odbyciem i przenosi do rezerwy, jeżeli zwolnienie nastąpiło:

- 1) w związku z koniecznością sprawowania przez niego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny lub prowadzenia gospodarstwa rolnego albo uznaniem poborowego za jedynego żywiciela rodziny, gdy pełnił służbę przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- 2) w związku z zarządzeniem w stosunku do niego wykonania kary pozbawienia wolności, w tym również kary zastępczej, lub wezwaniem do odbycia kary aresztu przekraczającej 1 miesiąc, gdy pełnił służbę przez okres co najmniej 21 miesięcy.

2. Poborowego zwalnia się z zastępczej służby przed jej odbyciem bez przeniesienia do rezerwy, jeżeli zwolnienie nastąpiło:

- 1) z powodu uznania go ze względu na stan zdrowia za trwale lub czasowo niezdolnego do służby wojskowej,
- 2) z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przed upływem 12 miesięcy służby,
- 3) z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przed upływem 21 miesięcy służby.

§ 31. W wypadkach, o których mowa w § 25 oraz § 27—30, poborowych zwalnia z zastępczej służby, a także przenosi do rezerwy wojskowy komendant uzupełnień.

§ 32. 1. Poborowego zwolnionego z zastępczej służby bez przeniesienia do rezerwy, po ustaniu przyczyn zwolnienia go z tej służby, powołuje się do zastępczej służby na okres pozostały do upływu 24 miesięcy służby, jeżeli jest zdolny do służby wojskowej i nie zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie mu odroczenia z innego tytułu.

2. Poborowy, o którym mowa w ust. 1, może być powołany do zastępczej służby nie później niż w ostatnim dniu roku kalendarzowego, w którym kończy 24 lata.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do żołnierza zwolnionego z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem, jeżeli został powołany na swoją prośbę do zastępczej służby.

4. Poborowemu, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje urlop okresowy, jeżeli w danym roku służby wykorzystał urlop okresowy podczas odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Rozdział 5

Przepis końcowy.

§ 33. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Pińkowski

88

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU ZAGRANICZNEGO I GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 20 października 1980 r.

w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów przetwórstwa rybnego.

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia regulują sprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów przetwórstwa rybnego, zwanych dalej „zakładami”, podległych Ministrowi Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej oraz Centralnemu Związkowi Spółdzielczości Pracy.

§ 2. Elementy konstrukcyjne obiektów produkcyjnych przetwórstwa wstępnego, w których odbywa się rozmrażanie, płukanie, filetowanie oraz solankowanie ryb, powinny być wykonane z materiałów niepalnych.

§ 3. Wędzarnie ryb powinny być wykonane z materiałów niepalnych, a ponadto spełniać następujące warunki:

- 1) powinny być wydzielone od sąsiednich obiektów bądź pomieszczeń ścianami i stropami oddzielen przeciwpożarowych,
- 2) mieć układ paleniska wyposażony w rynienki do odprowadzania ściekającego tłuszczu poza komorę wędzarniczą do specjalnego zbiornika,
- 3) mieć kominy zabezpieczone siatkami przeciwiskierowymi,
- 4) powinny być wyposażone w wentylację oraz — z wyjątkiem wędzarni małowydajowych — w wewnętrzny hydrant pożarowy Φ 52 mm, a w wypadku wędzar-

ni tunelowych typu „Kverner” — w parową instalację gaśniczą sterowaną ręcznie.

§ 4. 1. W wędzarniach ryb należy:

- 1) ściśle przestrzegać ustaleń technologicznych, a w szczególności nie przekraczać obowiązujących temperatur w poszczególnych typach wędzarni i w poszczególnych fazach wędzenia,
- 2) nadzorować w sposób ciągły proces wędzenia,
- 3) stosować odpowiednie drewno do palenisk,
- 4) prowadzić okresowe, ustalone w instrukcji technologicznej, usuwanie tłuszczu rybnego nagromadzonego w studzienkach,
- 5) systematycznie oczyszczać z sadzy szklistej i płatkowej oraz z osadu tłuszczu wewnętrzne komory, przewody dymowe i wentylacyjne, ramy oraz wózki wędzarnicze i siatki przeciwiskierne, a mianowicie:
 - a) przy intensywnym wędzeniu oraz w wędzarniach tunelowych typu „Kverner” — raz w tygodniu,
 - b) w pozostałych wypadkach — raz na dwa tygodnie,
- 6) codziennie po zakończeniu pracy oczyszczać generatory dymu,
- 7) przeprowadzać okresową konserwację, regulację i czyszczenie układu kontrolno-sterującego i elektrycznego.